

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM
DORADZTWA ZAWODOWEGO

W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 16

IM. MARII KONOPNICKIEJ

W BYTOMIU

NA LATA 2022/2023 – 2024/2025

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
w Szkole Podstawowej nr 16 im. Marii Konopnickiej w Bytomiu
na lata 2022/2023 – 2024/2025

SPIS TREŚCI

Wstęp

1. Założenia
2. Podstawa prawna
3. Cele ogólne realizacji orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego
4. Cele szczegółowe i treści kształcenia
5. Działania związane z doradztwem zawodowym i ich adresaci
6. Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym
7. Sojusznicy – sieć współpracy
8. Zasoby materialne przydatne w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym
9. Formy, metody i techniki pracy doradczej
10. Efekty działań WSDZ
11. Ewaluacja działań WSDZ

Słownik pojęć

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
w Szkole Podstawowej nr 16 im. Marii Konopnickiej w Bytomiu
na lata 2022/2023 – 2024/2025

WSTĘP

Aktualny rynek pracy stawia młodzieży coraz wyższe wymagania w zatrudnieniu. Nowe trendy w orientacji zawodowej zakładają kształcenie i rozwijanie u młodych ludzi świadomości własnych możliwości psychofizycznych, kształcenie ustawiczne i zdobywanie kwalifikacji zawodowych. Ważne jest przygotowanie ucznia do kreatywnego i mobilnego funkcjonowania zgodnie ze zmieniającymi się strukturalnymi zmianami na rynku pracy oraz przygotowanie do ewentualnej reorientacji zawodowej i samozatrudnienia. Dlatego niezbędne staje się wyposażenie uczniów w umiejętność podejmowania samodzielnych decyzji, umiejętność uczenia się przez całe życie, umiejętność radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych. Tym oczekiwaniom powinien sprostać Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego.

1. ZAŁOŻENIA

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje wszystkie działania podejmowane w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia. Stanowi integralną część programu wychowawczego szkoły. Zapewnia pomoc zlokalizowaną w otoczeniu ucznia, minimalizując koszty psychiczne wynikające z niewłaściwych wyborów. Powinien również zapobiegać przypadkowości podjętych przez młodzież decyzji dotyczących edukacji i planowania kariery zawodowej, uczyć elastycznego dopasowywania ścieżki edukacyjno-zawodowej do zmian na rynku pracy, rozwijać umiejętność zamierzonego zarządzania karierą zawodową, wskazywać na praktyczne wykorzystanie edukacji w życiu zawodowym poprzez podkreślenie jej celowości i sensowności. Może przyczynić się także do wzrostu zaangażowania uczniów w sam proces edukacji, a także ma szansę wpływać na proces dopasowywania programów kształcenia i oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że:

- wybór zawodu nie jest pojedynczym aktem, a procesem długotrwałym, stanowiącym sekwencje podejmowanych przez wiele lat decyzji;

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
w Szkole Podstawowej nr 16 im. Marii Konopnickiej w Bytomiu
na lata 2022/2023 – 2024/2025

- na wybór zawodu składają się: wiedza na temat własnych predyspozycji i umiejętności, a także wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy;
- preferencje edukacyjne i zawodowe są zależne od uwarunkowań wewnętrznych (cech osobowościowych, temperamentu, poziomu inteligencji, zdolności, zainteresowań) i zewnętrznych człowieka (doświadczenia, wyznawanych wartości i norm, czynników emocjonalnych, zdrowotnych, wpływu otoczenia społecznego), wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się w toku całego życia człowieka;
- działania w ramach WSDZ powinny być zaplanowane, spójne, prowadzone w sposób ciągły i systematyczny, zgodnie z harmonogramem pracy szkoły;
- WSDZ obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami (Radą Pedagogiczną);

2. PODSTAWA PRAWNA

Do najważniejszych aktów prawnych regulujących funkcjonowanie doradztwa zawodowego w szkołach, w tym założenia związane z realizacją WSDZ należą:

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. 2019 r. poz. 1481);
- Ustawa Prawo Oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r. (Dz. U. 2017 poz. 59);
- Ustawa wprowadzająca Ustawę Prawo Oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r. (Dz. U. 2017 poz. 60);

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
w Szkole Podstawowej nr 16 im. Marii Konopnickiej w Bytomiu
na lata 2022/2023 – 2024/2025

- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2003 r., Nr 118, poz. 1112, Nr 137, poz. 1304, Nr 203, poz. 1966, Nr 228, poz. 2258 oraz z 2004 r., Nr 96, poz. 959 i Nr 179, poz. 1845) dotyczy zasadności zatrudniania w szkole doradcy zawodowego;
- Rozporządzenie Ministra Edukacji narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz placówkach;
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. 2001 nr 61 poz. 624 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. 2018 poz. 1675);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. 2019 poz. 325);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 lutego 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2019 poz. 323);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. 2019 poz, 639).

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
w Szkole Podstawowej nr 16 im. Marii Konopnickiej w Bytomiu
na lata 2022/2023 – 2024/2025

3. CELE OGÓLNE realizacji orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego

Celem **WSDZ** jest wstępne zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i środowiskiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji, pobudzanie i rozwijanie zdolności i zainteresowań, a w efekcie prawidłowe przygotowanie uczniów do odpowiedniego wyboru dalszej srogi edukacyjnej, rozwijanie ich konkretnych umiejętności i predyspozycji niezbędnych do właściwego funkcjonowania w różnych rolach społecznych i zawodowych;

Celem **orientacji zawodowej w klasach I-III** jest wstępne zapoznanie uczniów z różnymi zawodami na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu ich zainteresowań oraz pasji;

Celem **orientacji zawodowej w klasach IV-VI** jest poznawanie własnych zasobów i możliwości, zapoznanie z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań i pasji;

Celem **doradztwa zawodowego w klasach VII-VIII** jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery, podejmowani decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy z systemu edukacji.

Absolwent Szkoły Podstawowej nr 16 im. Marii Konopnickiej w Bytomiu dokonuje trafnych decyzji edukacyjnych, podejmuje naukę w szkołach ponadpodstawowych zgodnie ze swoimi zainteresowaniami i zdolnościami.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
w Szkole Podstawowej nr 16 im. Marii Konopnickiej w Bytomiu
na lata 2022/2023 – 2024/2025

4. CELE SZCZEGÓŁOWE I TREŚCI KSZTAŁCENIA

W programie zostały uwzględnione cztery obszary celów szczegółowych, które wyznaczają treści programowe orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego kierowane do ucznia, a także cele szczegółowe kierowane do nauczycieli i rodziców:

I POZNANIE WŁASNYCH ZASOBÓW		
KLASY I - III	KLASY IV - VI	KLASY VII - VIII
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać; – prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób; – podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi; – podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach; – podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – określa własne zainteresowania, zdolności i uzdolnienia oraz kompetencje; – wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia; – podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość; – prezentuje swoje zainteresowania lub uzdolnienia na forum z zamiarem zaciekawienia odbiorców. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – określa wpływ stanu zdrowia na wykonywania zadań zawodowych; – rozpoznaje swoje zasoby (zainteresowani, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe); – dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł; – rozpoznaje własne ograniczenia, jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
 w Szkole Podstawowej nr 16 im. Marii Konopnickiej w Bytomiu
 na lata 2022/2023 – 2024/2025

		<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej; – określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji; – określa własną hierarchie potrzeb i wartości.
II ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY		
KLASY I – III	KLASY IV – VI	KLASY VII – VIII
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – odgrywa różne role zawodowe w zabawie; – podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach; – opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka (na wybranych przykładach); 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach; – opisuje czym jest praca i jej znaczenie w życiu człowieka; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania; – wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy; – porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
w Szkole Podstawowej nr 16 im. Marii Konopnickiej w Bytomiu
na lata 2022/2023 – 2024/2025

<ul style="list-style-type: none"> – omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje; – opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu; – posługuje się przyborami, narzędziami, zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny. 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe; – posługuje się przyborami, narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny; – wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnych świecie i jego związek z pracą. 	<p>pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;</p> <ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka; – analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia w pracy; – wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową; – dokonuje autoprezentacji; – charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.
III RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE		
KLASY I – III	KLASY IV – VI	KLASY VII – VIII
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności; – wskazuje treści, których lubi się uczyć; – wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów oraz omawia swój indywidualny sposób nauki; – wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
w Szkole Podstawowej nr 16 im. Marii Konopnickiej w Bytomiu
na lata 2022/2023 – 2024/2025

	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy. 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych potrzeb; – charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej; – określa znaczenie uczenia się przez całe życie.
IV PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH		
KLASY I - III	KLASY IV - VI	KLASY VII - VIII
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić; – planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych; – planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu; – próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym; – określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby; – identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
w Szkole Podstawowej nr 16 im. Marii Konopnickiej w Bytomiu
na lata 2022/2023 – 2024/2025

<p>– próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.</p>	<p>bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.</p>	<p>edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;</p> <p>– planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.</p>
---	---	---

<p style="text-align: center;">Nauczyciel:</p>	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi diagnozować potrzeby i zasoby uczniów; – rozwija talenty, zainteresowania, zdolności, predyspozycje; – realizuje tematy zawodoznawcze zgodnie z podstawą programową; – wspiera rodziców w procesie doradczym, udziela informacji lub kieruje do specjalistów; – posiada informacje na temat oferty szkół i zasady rekrutacji; – współpracuje z instytucjami w zakresie procesu orientacji i doradztwa zawodowego w szkole; – podczas lekcji przedmiotowych wplata treści orientacji zawodowej; – podczas lekcji wychowawczej prowadzi warsztaty rozwijające i udoskonalające kompetencje społeczne; – wdraża podstawowe kierunki polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2021/2022, w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> ✓ kształtuje właściwe postawy szlachetności, zaangażowania społecznego i dbałość o zdrowie; ✓ rozwija umiejętności zawodowe w edukacji formalnej i pozaformalnej;
---	---

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
w Szkole Podstawowej nr 16 im. Marii Konopnickiej w Bytomiu
na lata 2022/2023 – 2024/2025

	<ul style="list-style-type: none">✓ podnosi jakość edukacji poprzez działania uwzględniające zróżnicowane potrzeby rozwojowe i edukacyjne wszystkich uczniów;✓ wzmacnia pozytywny klimat szkoły, poczucie bezpieczeństwa;✓ roztropnie korzysta w procesie kształcenia z narzędzi i zasobów cyfrowych oraz metod kształcenia wykorzystując technologie informacyjno-komunikacyjne.
Rodzice:	<ul style="list-style-type: none">– znają swoje dziecko, angażują się w rolę doradców własnego dziecka, nie narzucają mu kierunku rozwoju zawodowego;– znają czynniki ważne przy wyborze szkoły i zawodu (zasady rekrutacji, oferty szkół);– wiedzą gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci w sytuacjach trudnych;– angażują się w prace doradczą szkoły.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
 w Szkole Podstawowej nr 16 im. Marii Konopnickiej w Bytomiu
 na lata 2022/2023 – 2024/2025

5. DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z DORADZTWE M ZAWODOWYM I ICH ADRESACI

Działania związane z doradztwem zawodowym są kierowane do trzech grup adresatów:		
Uczniów:	Rodziców:	Nauczycieli, wychowawców, specjalistów:
<ul style="list-style-type: none"> – udzielanie porad i konsultacji indywidualnych; – prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych; – aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych; – określanie potencjału edukacyjno-zawodowego; – prowadzenie kół zainteresowań; – organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy; – stwarzanie okazji do udziału w wydarzeniach takich jak np. targi edukacyjne; 	<ul style="list-style-type: none"> – organizowanie spotkań informacyjno-doradczych z doradcą zawodowym w szkole; – inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji działających na rynku pracy; – organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy; – prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów; – informowanie o targach edukacyjnych; – udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych 	<ul style="list-style-type: none"> – umożliwienie udziału w szkoleniach, kursach, warsztatach, konferencjach z zakresu doradztwa zawodowego; – prowadzenie lekcji otwartych; – inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji rynku pracy; – organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy; – udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego; – wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
w Szkole Podstawowej nr 16 im. Marii Konopnickiej w Bytomiu
na lata 2022/2023 – 2024/2025

<ul style="list-style-type: none"> – umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych; – informowanie o ofercie kształcenia w szkołach programowo wyższych; – wspieranie uczniów w przygotowywaniu teczek „portfolio”, Indywidualnych Planów Działania; – umożliwienie udziału w spotkaniach z absolwentami szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju edukacyjno-zawodowego); – organizowanie spotkań z przedstawicielami zawodów; – organizowanie spotkań z inspirującymi osobami (pasjonatami, autorami innowacyjnych rozwiązań – młodymi ludźmi, którzy odnieśli sukces zawodowy); – organizowanie wycieczek zawodoznawczych; – wspieranie udziału i działalności w Szkolnym Kole Wolontariatu i Samorządzie Uczniowskim; – stwarzanie uczniom klas VII–VIII możliwości udziału w ramach zajęć edukacyjnych w zajęciach u pracodawców lub w centrach kształcenia praktycznego – zgodnie z ich zainteresowaniami i potrzebami; – umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej poprzez strony internetowe szkoły, media społecznościowe, tablice informacyjne, e-dziennik; 	<p>(między innymi poprzez: stronę www szkoły, tablice informacyjne, e-dziennik);</p> <ul style="list-style-type: none"> – włączanie rodziców w szkolne działania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym. 	
---	---	--

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
w Szkole Podstawowej nr 16 im. Marii Konopnickiej w Bytomiu
na lata 2022/2023 – 2024/2025

<ul style="list-style-type: none">– organizowanie kącików zawodoznawczych;– organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym, np. konkursy, festiwale czy prezentacje zawodów;– umożliwianie uczniom udziału w tzw. lekcjach zawodoznawczych organizowanych przez szkoły ponadpodstawowe zawodowe;– udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów i innych e-zasobów) ułatwiających samopoznanie, podejmowanie decyzji edukacyjnych i zawodowych;– prowadzenie projektów edukacyjnych tematycznie powiązanych z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym.		
---	--	--

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
w Szkole Podstawowej nr 16 im. Marii Konopnickiej w Bytomiu
na lata 2022/2023 – 2024/2025

6. REALIZATORZY DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z DORADZTWE M ZAWODOWYM

W realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie Rady Pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele, wychowawcy, doradca zawodowy, wychowawcy świetlicy szkolnej, nauczyciel-bibliotekarz, specjaliści oraz inne osoby zatrudnione w szkole.

Zakres działań z obszaru doradztwa zawodowego dla poszczególnych osób i formy organizacji WSDZ wynikają z kompetencji, profilu wykształcenia, wykładanych treści oraz podstawy programowej.

Dyrektor:	<ul style="list-style-type: none">– odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;– współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ;– wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole, a instytucjami zewnętrznymi;– zapewnia warunki do realizacji w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;– organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.
Doradca zawodowy:	<ul style="list-style-type: none">– określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;– pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;– prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego oraz zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego

w Szkole Podstawowej nr 16 im. Marii Konopnickiej w Bytomiu

na lata 2022/2023 – 2024/2025

	<ul style="list-style-type: none">– wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;– prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów.– systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym;– planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami;– gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia;– organizuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły podnoszącą efektywność prowadzonych działań związanych z doradztwem zawodowym;– współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym;– wspólnie z zespołem przygotowuje projekt WSDZ;– gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym;– współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego.
Wychowawcy:	<ul style="list-style-type: none">– określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;– eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związku realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego

w Szkole Podstawowej nr 16 im. Marii Konopnickiej w Bytomiu

na lata 2022/2023 – 2024/2025

	<ul style="list-style-type: none">– włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;– realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;– wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;– współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;– współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.
Nauczyciele:	<ul style="list-style-type: none">– określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;– eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;– współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;– przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych;– organizują w sali edukacji wczesnoszkolnej kąciki zawodoznawcze, gazetki dotyczące zawodoznawstwa;– współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.
Specjaliści:	<ul style="list-style-type: none">– określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;– włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
w Szkole Podstawowej nr 16 im. Marii Konopnickiej w Bytomiu
na lata 2022/2023 – 2024/2025

	<ul style="list-style-type: none"> – -współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów; – włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty); – współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.
Nauczyciele – wychowawcy w świetlicy szkolnej:	<ul style="list-style-type: none"> – włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej; – organizują w świetlicy gazetki związane z zawodoznawstwem; – rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów; – wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu; – udzielają uczniom informacji o możliwościach korzystania z usług doradcy zawodowego.
Nauczyciel – bibliotekarz:	<ul style="list-style-type: none"> – współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym; – opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego; – włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.
Pozostali pracownicy szkoły, m.in. pielęgniarka:	<ul style="list-style-type: none"> – współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
w Szkole Podstawowej nr 16 im. Marii Konopnickiej w Bytomiu
na lata 2022/2023 – 2024/2025

	<ul style="list-style-type: none">– udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów;– organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów.
--	---

7. SOJUSZNICY – SIEĆ WSPÓLPRACY

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa wsparcie merytoryczne dla szkół stanowią:

- poradnie pedagogiczno-psychologiczne – PPP w Bytomiu;
- ośrodki doskonalenia nauczycieli – METiS Bytom, WOM Katowice;
- biblioteki pedagogiczne;
- centra kształcenia praktycznego – CKU Bytom;
- Ochotnicze Hufce Pracy
- Bytomskie Centrum Edukacji
- Cech Rzemiosł w Bytomiu
- Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych RP- OTK
- Urząd Miasta, Urząd Pracy, Kuratorium Oświaty w Bytomiu

Dodatkowo szkoła pozyskuje partnerów wspierających działania związane z doradztwem zawodowym, którymi są lokalne instytucje, placówki, firmy mogące angażować się w działania kierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
w Szkole Podstawowej nr 16 im. Marii Konopnickiej w Bytomiu
na lata 2022/2023 – 2024/2025

8. ZASOBY MATERIALNE PRZYDATNE W REALIZACJI DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z DORADZTWE M ZAWODOWYM

Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego powinny być realizowane w sali wyposażonej w komputer z dostępem do Internetu oraz rzutnik multimedialny. W ramach możliwości doradca zawodowy powinien mieć dostęp do pracowni komputerowej w celu prowadzenia zajęć grupowych, podczas których uczniowie bazują na zainstalowanych programach edukacyjnych. Zajęcia doradztwa indywidualnego związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu powinny się odbywać w miejscu zapewniającym poczucie komfortu, spokoju i bezpieczeństwa (np. gabinet pedagoga szkolnego).

Wyposażenie doradcy zawodowego stanowią:

- biblioteczka z materiałami i publikacjami dla uczniów, nauczycieli i rodziców (przewodniki po zawodach, teczki informacji o zawodach, materiały zawodoznawcze, ulotki, broszury, klasyfikacja zawodów, specjalności);
- sprzęt do ekspozycji materiałów drukowanych (tablice, regał na książki, stojak na ulotki, foldery, flipcharty);
- sprzęt do powielania materiałów informacyjnych (drukarka, kserokopiarka, laminarka);
- zbiory informacji drukowanych (informatory, ulotki, czasopisma specjalistyczne);
- zbiory informacji multimedialnych (filmy, płyty CD, programy multimedialne);
- materiały wspomagające pracę doradcy i nauczycieli: ankiety, kwestionariusze, scenariusze zajęć.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
w Szkole Podstawowej nr 16 im. Marii Konopnickiej w Bytomiu
na lata 2022/2023 – 2024/2025

9. FORMY, METODY I TECHNIKI PRACY DORADCZEJ

Orientacja zawodowa i doradztwo zawodowe dla uczniów są realizowane:

- podczas grupowych zajęć związanych z doradztwem zawodowym prowadzonych przez doradcę zawodowego, w wymiarze wynikającym z ramowych planów nauczania;
- podczas zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz wspomagania uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców – m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez doradcę zawodowego, specjalistów, wychowawców, nauczycieli;
- podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (np. szkolne targi edukacyjne, projekty edukacyjne, festiwal zawodów, wizyty zawodoznawcze w zakładach pracy).

Podczas realizacji treści z zakresu doradztwa zawodowego wykorzystuje się różnorodne metody i techniki pracy:

- metody aktywizujące: burza mózgów, dyskusja, giełda pomysłów, mapy myślowe;
- metody plastyczne: komiksy, plakaty, rysunki;
- obserwację;
- metoda „odwróconej lekcji”;

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
w Szkole Podstawowej nr 16 im. Marii Konopnickiej w Bytomiu
na lata 2022/2023 – 2024/2025

- metody audiowizualne: filmy edukacyjne , zasoby Internetu jako narzędzie zdobywania informacji, programy, platformy internetowe, prezentacje multimedialne;
- zajęcia warsztatowe;
- metody testowe: ankiety, kwestionariusze, testy;
- autoprezentacje;
- metoda dramy: inscenizacje i odgrywanie ról;
- wycieczki i wyjścia dydaktyczne;
- spotkania z absolwentami;
- spotkania z przedstawicielami zawodów oraz instytucji doradczych;
- konkursy zawodoznawcze;
- udział w przedsięwzięciach lokalnych: targi edukacyjne, giełdy zawodów, lekcje pokazowe w szkołach, dni otwarte, wyjścia do lokalnych firm.
- gry i zabawy rozwijające myślenie strategiczne, krytyczne i logiczne;
- trening komunikacji i zachowań społecznych, mini wykłady, pogadanki.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
w Szkole Podstawowej nr 16 im. Marii Konopnickiej w Bytomiu
na lata 2022/2023 – 2024/2025

10. EFEKTY DZIAŁAŃ WSDZ

Uczeń:	Szkoła:
<ul style="list-style-type: none"> – potrafi współpracować w grupie; – samodzielnie planuje własną drogę edukacyjno-zawodową; – zna swoje predyspozycje zawodowe, zainteresowania, zdolności i umiejętności, mocne i słabe strony oraz ich znaczenie w wyborze zawodu; – zna podstawowe podziały zawodów, ogólny zarys rynku pracy oraz niezbędne wymagania, środowisko pracy, czynności, a także przeciwskazania zdrowotne interesujących go zawodów; – zna wartość pracy; – rozumie i dostrzega problem bezrobocia; – zna ofertę edukacyjną szkół ponadpodstawowych i zasady rekrutacyjne do poszczególnych szkół ponadpodstawowych; – dokonuje świadomego i trafnego wyboru szkoły, w której będzie kontynuował dalszą ścieżkę edukacyjną; – potrafi napisać dokumenty aplikacyjne (CV, list motywacyjny) – potrafi przyjmować różne role społeczne i zawodowe; – posiada umiejętność efektywnego komunikowania się z innymi ludźmi; 	<ul style="list-style-type: none"> – podnosi jakość pracy, wzmacnia swoją konkurencyjność oraz dba o wizerunek; – przygotowuje ucznia do pełnienia ról społecznych i zawodowych; – podnosi świadomość rangi doradztwa zawodowego; – pomaga uczniom dokonać trafnych wyborów dalszej drogi edukacyjnej; – wspiera rodziców, wychowawców i nauczycieli w procesie podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
w Szkole Podstawowej nr 16 im. Marii Konopnickiej w Bytomiu
na lata 2022/2023 – 2024/2025

<ul style="list-style-type: none">– rozumie, jak ważne dla własnego rozwoju jest ciągle kształcenie i doskonalenie – ideę uczenia się przez całe życie;– rozwija umiejętności kluczowe;– zna źródła stresu i sposoby radzenia sobie w sytuacjach trudnych;– w ramach swoich możliwości rozwiązuje problemy edukacyjno-zawodowe;– doświadcza mniej niepowodzeń szkolnych oraz zniechęcenia.	
--	--

Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego
w Szkole Podstawowej nr 16 im. Marii Konopnickiej w Bytomiu
na lata 2022/2023 – 2024/2025

11. EWALUACJA DZIAŁAŃ WSDZ

Ewaluacja Wewnętrznego Systemu Doradztwa Zawodowego jest niezbędna, celem weryfikacji skuteczności podejmowanych działań doradczych i ich realizacji zgodnie z oczekiwaniami oraz potrzebami uczniów i rodziców i stanowi podstawę do ewentualnej modyfikacji dokumentów związanych z doradztwem zawodowym. Efektywność działań w ramach WSDZ dokonywana jest na bieżąco, na podstawie analizy informacji zwrotnej od uczniów, rodziców, wychowawców, nauczycieli i specjalistów, a także na podstawie dokumentacji szkolnej (plany pracy, sprawozdania zespołów przedmiotowych, sprawozdania specjalistów oraz karta monitoringu realizacji treści z zakresu doradztwa zawodowego).

Informacja zwrotna powinna dotyczyć tego, czy WSDZ:

- uwzględnia potrzeby rozwojowe uczniów;
- rozwija ich wiedzę i umiejętności;
- kształtuje postawy i zachowania;
- buduje kompetencje społeczne;
- angażuje rodziców, instytucje zewnętrzne i wszystkich pracowników szkoły.

Harmonogram realizacji WSDZ oraz program realizacji zajęć z zakresu Doradztwa Zawodowego w klasach VII i klasach VIII stanowią odrębne dokumenty, będące elementem WSDZ.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
w Szkole Podstawowej nr 16 im. Marii Konopnickiej w Bytomiu
na lata 2022/2023 – 2024/2025

SŁOWNIK POJĘĆ

Działania związane z doradztwem zawodowym – ogół zaplanowanych i systematycznych działań podejmowanych przez szkołę - placówkę, których celem jest przygotowanie i wspieranie uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych. Działania te obejmują między innymi zajęcia z doradztwa zawodowego, zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, działania skierowane do rodziców i nauczycieli, współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego – zajęcia grupowe organizowane dla uczniów klas VII i VIII (*Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe*, art. 109.1 pkt 7), których wymiar określa *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 marca 2017 w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół* (Dz. U. z 2017 r., poz. 703).

Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu – zajęcia indywidualne i grupowe prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej (*Ustawa Prawo Oświatowe* art. 109.1 pkt 5 oraz *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz placówkach* – Dz. U. z 2017 r., poz., 1591).

Orientacja zawodowa – ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym ukierunkowanych na kształtowanie u uczniów klas I – VI szkoły podstawowej pozytywnych i proaktywnych postaw wobec pracy i edukacji poprzez poznawanie i rozwijanie własnych zasobów oraz nabywanie wiedzy na temat zawodów i rynku pracy.

Doradztwo zawodowe – uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów klas VII VIII szkoły podstawowej w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych, a także zawodowych.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
w Szkole Podstawowej nr 16 im. Marii Konopnickiej w Bytomiu
na lata 2022/2023 – 2024/2025

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego (WSDZ) – celowe, uporządkowane i wzajemnie powiązane działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez daną szkołę.

Opracowała:

mgr Monika Gielzak-Chudziak